

BJC

1016392M

«MIRONOSIȚELE»

O DRAMĂ RELIGIOASĂ DIN ȚINUTUL SĂLIȘTEI

Dintre obiceiurile cu caracter vădit de «spectacol», care să prezinte desfășurarea unui fir de acțiune dramatică, folklorul românesc nu cunoaște, propriu zis, decât «jocul» irozilor și al vicleimului.

Gaster, vorbind despre aceste rudimente de teatru popular, amintea ¹⁾ și de «colinda» Paștilor publicată de Petru Băncilă ²⁾, ca de «unicul text ce-l cunoaștem până acum de un «mystère de la passion», care după aserțiunea autorului se obișnuiește pe alocurea în Transilvania» ³⁾.

Confirmarea existenței în popor a unui asemenea «mister pascal», ținutul sau satul unde s'ar obișnui reprezentarea lui, au rămas până acum cu desăvârșire necunoscute. În cele ce urmează vom da câteva lămuriri asupra acestui obicei.

Textul publicat de P. Băncilă și intitulat de el «Învierea lui Hristos», piesă într'un act cu cântece, este un fragment, «îndreptat» pe alocurea ⁴⁾, dintr'un fel de poem dramatic popular, cunoscut în ținutul Săliștei sub numele de «Mironosițele», iar obiceiul de a-l reprezenta în zilele Paștilor, «de a se face (fetele) Mironosițe» (după cum la Crăciun băieții «se fac crai», adică irozi) a fost îndătinat până la războiul în satele Galeș și Rod din plasa Săliște (jud. Sibiu). Astăzi obiceiul mai trăește numai în Rod ⁵⁾.

Informatoarele noastre din Galeș, femei mai bătrâne, care în copilăria lor participaseră la reprezentarea acestui joc sfânt, atribue părăsirea acestui obicei faptului că acum «s'o schimonosit lumea..., o slăbit credința».

¹⁾ M. GASTER, *Literatura populară română*. București, 1882, p. 495.

²⁾ PETRU BĂNCILĂ, *Colindele Crăciunului și ale Paștilor*. Sibiu, 1875.

³⁾ Cf. și SZ. SULICĂ, capitolul asupra istoricului teatrului românesc, publicat în enciclopedia ungrească: NÉMETH ANTAL, *Szinházi Enciklopédia*. Budapest 1930, p. 74¹.

⁴⁾ Îndreptări ca: «Ține în mână argint,
Să am la tine credit».

⁵⁾ Am asistat în anul 1935 la un asemenea spectacol, jucat în Galeș de către mironosițele din Rod. Grupul mironosițelor obișnuiește să colinde satele din jur, întocmai ca și irozii la Crăciun.

82.136.1-2
961

82.136.1-2-91
398.54 (498); 398.332.12

Această observație nu e lipsită de temei. Căci, spre deosebire de jocul mai laic al Irozilor, obiceiul Mironosițelor e un obicei vădit religios, un adevărat joc sfânt popular, pe care sătenii îl țin în mare cinste și participă cu deosebită evlavie la reprezentarea lui. Vieța religioasă specifică a satului Galeș a favorizat apariția unei asemenea manifestațiuni. Slăbirea acestei vieți a atras după sine pierderea obiceiului.

Poemul dramatic « Mironosițele » e un joc similar misterelor medievale apusene, cunoscutelor « Osterspiele ». Asemănarea cu « pasiunile » apusene: « Die Marien am Grabe » sau « Marienklage », ar determina pe oricine să creadă că avem de a face cu un bizar produs de import. Trebuie să anticipăm însă că apariția acestui joc este o creație pur locală, aparținând regiunii Săliște.

Ca și misterele amintite, jocul Mironosițelor înfățișează câteva momente în legătură cu Paștile și învierea lui Cristos. Se pot distinge două părți ale poemei: cea dintâi, mai sumbră și melodramatică, exprimă durerea Fecioarei Maria și tânguirea Mironosițelor la mormântul sfânt, iar partea a doua bucuria învierii. Partea întâia e un fel de dramatizare a prohodului. Se pot recunoaște ușor motive din prohod, versificate și amplificate:

«Oh! măguri și dealurilor	Toate cu mine jeliți
Și mulțimea oamenilor,	Maica cea mult obidită,
Plângeți și vă tânguiți	A Domnului vostru numită ».

Personajele care intervin în cursul desfășurării jocului sunt: Fecioara Maria, cu mironosițele Maria Magdalena, Ioana, Susana și Cleopa. Apoi Îngerul, Isus Cristos, sutașul Loghin, apostolul Petru și Arhiereul.

Poemul e scris în versuri populare, începe cu o închinare către ascultători și sfârșește prin o « orație » (ca și la irozi).

Acțiunea sumară a poemului se rezumă la următoarele momente: plecarea Mironosițelor la mormânt, ca să ungă cu miresme trupul lui Cristos; tânguirea Mironosițelor și desnădejdea îndureratei Fecioare; sosirea la mormânt, uimirea Mironosițelor văzând pecețile rupte și dispariția « strajei lui Pilat », neliniștea și teama că cineva a furat trupul Domnului — partea cea mai extinsă a piesei —, apoi apariția Îngerului care vestește împlinirea proorociei; apariția lui Isus sub chipul grădinarului; recunoașterea lui de către Magdalena; întâlnirea lui Isus cu celelalte Mironosițe; întâlnirea Mironosițelor cu apostolul Petru (îndoiala lui Petru); sutașul vestește Arhiereului minunea Învierii, acesta caută să-l ademească cu bani, ca să ascundă adevărul și să spună că ucenicii l-au furat peste noapte; Petru se întâlnește din nou cu Mironosițele și se convinge de cele întâmplate, bucurându-se și veselindu-se cu toții. Finalul îl constituie « orația », adresată creștinilor ascultători.

Reprezentarea acestui poem are loc în zilele de Paști, după terminarea liturghiei, în biserică sau în fața bisericii (când e vreme frumoasă), apoi grupul Mironosițelor pornește prin sat, pe la casele credincioșilor. Chiar și când ele joacă în alt sat, întâi joacă la biserică și numai după aceea prin sat. Grupul durează cel puțin cele trei zile de Paști, în care timp colindă și prin satele mai apropiate. Pe vremuri, Mironosițele din Galeș obișnuiau să umble prin sate până la Ispas. În fiecare duminică din acest interval plecau prin satele din jur, unde erau primite cu deosebită căldură. Spre deosebire de cele din Rod, care se mărgineau numai la cercetarea satelor Poiana, Tilișca, Vale, Sibiel, Apoldul-Mic (anul trecut au fost, în cele trei zile de Paști, în Poiană de două ori¹⁾, Jina, Tilișca, Galeș, Săliște, Vale și Sibiel), cele din Galeș mergeau mai departe, în satele « dela câmp » (dela Săliște spre Blaj). Se pare că un motiv economic determina umblarea pe « la câmp »: primeau dela credincioși « bucate ». Una din cântărețele din grupul dela 1895, ține minte că în acel an « au umblat » în 22 de sate; își mai amintea de Apoldul-Mic, Miercurea, Cunța, Ungurei, Răhău, Cut, Vingard, Drașov, Blaj (unde a cântat în prezența mitropolitului). În spre Sibiu au ajuns până la Poplaca și Rășinari.

Grupul Mironosițelor e format din fete și băieți de 12—14, cel mult 15 ani, care « pot să poarte glasul ». Dela o informatoare deținem următoarea observație: « Cântăreții trebuie să fie copii nevinovați... cum o să facă un om păcătos pe Isus »? În timpul jocului, cântăreții sunt așezați pe două rânduri, față 'n față, de o parte fetele, de cealaltă băieții. La mijloc, pe un scaun, se așează « sâcriiul » (o lădiță în formă de sicriu), care simbolizează mormântul Domnului. În acesta se pun flori, o lumânare și o cruce.

Mișcarea, deplasarea interpreților în timpul jocului, se reduce la unul sau doi pași, făcuți în spre cel căruia se adresează sau spre mormânt (mișcări individuale, Îngerul, Sutașul, Isus, sau colective, ale Mironosițelor). De altfel și ca gest, mimică și interpretare, totul e foarte puțin teatral. Totul e simplificat, schematizat ca și în jocul irozilor. Versurile sunt recitate aproape monoton, în gamă minoră, ceea ce produce o impresie profundă în asistență.

La Rod, Mironosițele sunt îmbrăcate în fustă și bluză neagră, pe cap poartă o basma tot neagră, legată subt bărbie, iar celelalte două colțuri atârând pe umeri. Au aspectul unor călugărițe. Băieții sunt îmbrăcați « românește », adică în portul satului, având doar pe cap coifuri de carton împodobite cu hârtie de diferite colori. Sunt aceleași coifuri pe care le poartă irozii la Crăciun. Sutașul poartă sabie de lemn, iar Isus un « prapor » mic, alb, pe care e lipită o litografie care reprezintă scena Învierii. Costumele Mironosițelor din Galeș — care se mai păstrează și astăzi — sunt

¹⁾ În prima și a doua zi de Paști.

făcute anume, căutând să imite îmbrăcămintea personajelor biblice, cunoscute în iconografie, costume de diferite colori. Toate Mironosițele purtau iie, pieptar și fustă albă (portul satului), iar pe cap o basma mare, care le acoperea capul și bustul (vezi planșa). Numai Fecioara Maria purta basma neagră, celelalte de culoare verde (Salomia), roz (Ioana), vânăt (Susana), cafeniu închis (Magdalena). Pe cap mai purtau, în chip de aureolă, un carton aurit. În mână, fiecare Mironosiță ținea câte o cană (« cãnceuș ») pentru mirezme. Băieții aveau, de asemenea, haine confecționate anume: Sutașul era îmbrăcat în bluză roșie și pantaloni vineți, pe cap un coif de jandarm ungar, în mână ținea o sulită de lemn. Îngerul și Isus în haine lungi albe, pe umeri o basma albă, pe cap având un fel de potcap de carton. La fel erau îmbrăcați Arhiereul și apostolul Petru.

Recitarea versurilor e întreruptă de refrene de cor, care intervin foarte des în timpul jocului. Refrenele sunt cântate pe trei feluri de melodii simple: două din ele sunt aceleași și în Rod ca și în Galeș — de remarcat faptul bizar că în Galeș, în corul introductiv este folosită melodia imnului austriac « Doamne ține și protege », fapt care ușor ar putea trezi bănuiele asupra provenienței obiceiului (explicația ar putea fi necesitatea unei melodii maiestoase).

La întâmpinarea noastră că obiceiul e « papistășesc », o informatoare din Galeș ne-a răspuns foarte convinsă: « Da de unde, e obicei românesc — ortodox, cum am zice ». Cei din Rod atribue obiceiului vechime de datină (« așa l-am pomenit din moși strămoși ») și-l consideră ca ceva specific numai satului lor, susținând că Găleşenii l-au împrumutat dela ei.

Cercetările noastre au ajuns la următoarele concluzii privitoare la apariția acestui obicei: pentru întâia oară s'a ivit la Săliște, în 1853 și s'a jucat regulat până pe la 1865. Cam în aceeași epocă a fost împrumutat de Găleşeni, care l-au reprezentat aproape an de an până la războiul mondial. Între 1861—62 a fost adoptat și de Rodeni, care îl joacă și astăzi (1936).

Alt ținut în care e foarte cunoscut acest obicei, este plasa Teiuș. Notarul Acilenescu, originar din Galeș, l-a împământenit, înainte cu vreo 50—60 de ani, în satul Cetea. Și Mironosițele din Cetea obișnuiau să colinde satele din jur, ajungând câte odată chiar până la Abrud. Unul dintre satele care l-a adoptat și îl menține și astăzi este Geomalul (jud. Alba).

Pentru noi, acest poem popular constituie un fenomen de creație recentă, care exemplifică teoria procesului individualist de creație populară, pe care, apoi, colectivitatea și-o însușește.

Se susține că mai ales creațiile de natură religioasă sunt de origină cultă, propagate și adoptate de popor¹⁾. Și în cazul nostru avem de-a

¹⁾ AL. ROSETTI, *Colindele religioase la Români*. Analele Acad. Rom. Seria II. Tom. XL.

Grupul « Mironosițelor » din Galeș în anul 1895

Sus, dela stânga la dreapta: Arhiereul, Sutașul, Îngerul, Isus.

Jos, dela stânga la dreapta: Salomia, Maria Magdalena, Fecioara Maria, Ioana și Susana. (Țăranul din stânga: instructorul și conducătorul grupului; cel din dreapta: cărașul).

1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

face cu un *autor*, care a iscodit « verșurile », numai că acest autor nu este un « instruit », ci un sătean mai dotat și mai capabil în mânuirea versului și anume Picu Procopiu Pătruț din Săliște (informatoarele din Galeș bănuiesc că « verșurile Mironosițelor trebuie să le fi scociorît Picu..., ăla era mai [aproape] proroc »).

Despre acest scriitor popular a scris d-l O. Ghibu, dând ample informații bio-bibliografice ¹⁾.

Picu Pătruț a trăit dela 1818 până la 1873. În întreaga lui viață a ocupat o funcție bisericească foarte modestă; timp de 44 de ani a fost crâșnic la biserica cea mare din Săliște. A dus o viață de schivnic, cu preocupări exclusiv religioase, dezvoltând o activitate fenomenală pe terenul literaturii populare. A scris peste 50 de volume de « stihuri » religioase sau « verșuri », cum le zice poporul, parte originale, parte copii de pe cărți mai vechi. Unele volume atingeau cifra de 1500 de pagini. Toate erau scrise de mâna lui, cu frumoase litere chirilice și împodobite cu ilustrații și chenare făcute tot de el.

Multe din aceste versuri având și melodie proprie, au pătruns în patrimoniu popular, având o circulație intensă mai ales în Ardeal ²⁾. Una din voluminoasele lui colecții de versuri se găsește astăzi în Biblioteca Academiei Române ³⁾.

Picu Pătruț este și autorul dramei cu care ne-am ocupat mai sus. S'ar putea pune întrebarea dacă Picu Pătruț n'a cunoscut cumva vreun model străin? Dat fiind că asemenea jocuri nu sunt cunoscute la Ungurii și Sașii din Ardeal, și mai ales în ținutul Sibiului, apoi luând în considerare și faptul că Picu nu era un om umblat, este aproape exclusă posibilitatea să fi văzut undeva asemenea reprezentații.

Credem însă că irozii, cu care prezintă analogii frapante, l-au îndemnat la alcătuirea poemului. Aproximarea cu jocul dela Crăciun apare evidentă, în afară de asemănările de formă, amintite până acum — chiar la început:

« Să mergem, să sârguim,	Și să I ne închinăm.
Ca și magii să grăbim,	Și să-I ducem lui miruri
La mormânt să alergăm	Acum, în loc de daruri ».

¹⁾ O. GHIBU, *Scriitorul-ascet: Picu Procopie Pătruț din Săliște*, în *Telegraful Român*, 1905, N-rii 80 și urm.

²⁾ Vezi în N. I. DUMITRAȘCU, *Carte de stea și colinde*. București 1935 — « Versul Floriilor » (p. 94) și toate cântecele religioase în legătură cu Patimile, culese de pe Târnavă; în special cele dela p. 95 și 97, care sunt fragmente aidoma din această dramă.

³⁾ ION BIANU, necunoscând — probabil — informațiile d-lui O. Ghibu, a atribuit greșit acest manuscris lui Teodor Mile Dascălușul. (I. BIANU, *Un versuitor sătesc necunoscut dela Săliște din Ardeal pe la 1830—50*, în *Almanahul Graficei Române* 1929, p. 32, și *O mare lucrare necunoscută de literatură și artă religioasă românească din anii 1847—1850*, în « *Omăgiu lui P. Gârboviceanu* ». București 1929, p. 31).

Izvoarele pe care le-a folosit la compunerea acestei drame sunt — după cum notează însuși autorul în foaia de titlu a manuscrisului — cântările bisericești din Sâmbăta cea Mare, stihirile Învierii ale lui Ioan Damaschin și ale lui Anatole și din Sf. Scriptură.

În afară de această mărturisire, autorul a ținut să mai însemneze în notele marginale ale manuscrisului, în dreptul fiecărui pasaj, cântarea bisericească pe care a folosit-o ca izvor.

Textul folosit la reprezentare pe care-l publicăm mai jos, după o copie din 1902, prezintă, față de cel original¹⁾, câteva omisiuni. Din cele șapte mironosițe câte figurează în textul original, lipsesc trei: Maria, sora lui Lazăr, Marta și Maria Cleopa. Textul rolurilor lor fiind foarte redus, de asemenea a fost în parte omis sau trecut celorlalte. De asemenea a fost omis rolul — de altfel numai de figurant — al apostolului Ioan.

Mai importantă este înlăturarea unei scene întregi, care n'a fost niciodată jucată: întâlnirea lui Isus cu Luca și Cleopa.

D. ST. PETRUȚIU

---

¹⁾ Datat 1852 (proprietatea d-lui Prof. Ion Lupăș).

« MIRONOSIȚELE »

adică întrebări și răspunsuri ale Domnului Isus Hristos și ale Fecioarei Maria și Ingerul și ale Mironosițelor: Maria Magdalena, Salomia, Ioana, Susana, apoi Loghin sutașul și Arhiereul și apostolul Petru.

Întâiu intră în casă

INGERUL

și zice:

Cinstiți creștini prea iubiți,
Poftiți ca să ne primiți?
La Dumneavoastră venim,
Să vă propovăduim
Cuvinte de înviere
Să vă facem mângăiere.

Apoi cântă cu toții intrând în casă:

VERS:

Hristos au înviat din morți
Cu sine sculând pre toți.
Cu moartea pre moarte călcând,
Tuturor viață dând.
Îngerul au alergat
Și Fecioarei au strigat:
O! Tu cea plină de dar,
Nu te întrista cu amar.
Bucurie îți vestesc,
Bucură-te! Îți grăiesc.
Că fiul tău cel prea sfânt
Au înviat din mormânt
Și pre morți i-au ridicat,
Izbăvindu-i din păcat.
Acum să ne veselim,
Noule Ierusalim,

Că mărirea lui Hristos,
Ca un soare luminos,
Preste tine au strălucit,
Minunat și prea slăvit.
Saltă acum Sion voios,
Glăsuiește mângăios.
Iar tu curată ce ești,
Maica luminii cerești,
Veselește-te curat
De-al tău fiu ce-au înviat.

*Apoi mironosițele mergând către mormânt
grăiesc una către alta în astfel:*

IOANA

grăiește:

Surorilor, ascultați,
Mie un răspuns să-mi dați
Cine ne va răsturna
Deasupra gropii piatra?

MARIA MAGDALENA

răspunde:

Oh și cât este de mare
N'o vom putea mi se pare
Luarea acoperișului
Deasupra mormântului.

SALOMIA:

Oh, tare ne spăimântăm,
Totuși, veniți să vedem.

MARIA MAGDALENA:

Veniți de grab să alergăm,
Sfântul mormânt să-l vedem
Și pre dulcele Isus
Care în groapă s'au pus

SUSANA

grăiește cu jale:

Oh, prietenelor veniți,
Cu miresme sârguiți
Să ungem evlavios
Trupul Domnului Hristos.
Trupul cel izbăvitor,
De viață purtător;
Trupul ce este 'ngropat,
Carele au înviat
Pre Adam ce au căzut
Din binele ce au avut,
Care acum — mort fiind —
Zace pus în nou mormânt.

FECIOARA MARIA

zice plângând:

Oh, măguri și dealurilor
Și mulțimea oamenilor!
Plângeți și vă tânguieți
Toate cu mine jeliți
Maica cea mult obidită,
A Domnului vostru numită.

SUSANA:

Să mergem să sârguim,
Ca și Magii să grăbim,
La mormânt să alergăm
Și să i ne închinăm
Și să-i ducem lui miruri
Acuma, în loc de daruri.
Cel ce nu este culcat,
Cu scutece înfășat,
Ci în jolgiu înfășurat
Și în mormânt îngropat.
Și din inimă să plângem
Și strigând așa să zicem:

O, stăpâne cel prea sfânt,
Înviază din mormânt.
Cel ce dai înviere
La căzuți — și mângăiere.

FECIOARA MARIA

*către celelalte Mironosițe grăiește
plângând:*

Plângeți cu mine jeliți
Și amar vă tânguieți,
Că dulce Lumina mea
Carele vă mângâia
Al vostru Învățător
Și al lumii mântuitor
Ca un mort fără suflare
S'au dat acum spre îngropare.

IOANA

cu mirare:

Oare este între cei morți
Cel ce-au înviat pre toți,
Al nostru izbăvitor
Și bunul mântuitor?
Oare Dumnezeu cel veșnic,
Împăratul cel puternic
Prea dulcele nostru Isus,
Acum în groapă au apus.
Oare stăpânul cel tare
Și soarele cel mai mare
Este ascuns în pământ
În întunecos mormânt?
Au cum ne-au spus luminat
Din mormânt au înviat?

FECIOARA MARIA

plângând:

De acuma oh, vai mie,
Nici odată bucurie
Nu s'a mai lipi de mine.
Ci voiu fi tot în suspine
Că dulcea mea bucurie
Și a lumii veselie,

Și lumina mea Isus
În mormânt nou au apus
Dară nu-l voiu părăsi,
Ci aici cu el voiu muri
Cu el mă voiu îngropa,
Și singur nu-l voiu lăsa.

MARIA MAGDALENA

zice:

Ce e această vedere
Străină și cu durere?
Isus a Tatălui rază,
Cel ce morții înviază,
Cum în mormânt locuește
Cu morții se socotește?

FECIOARA MARIA

plângând zice:

Prea iubite fiul meu
Și bunule Dumnezeu,
Cel ce faci ori ce voiești
Și din dureri izbăvești,
Primește-mă acum pre mine,
Făcătorule de bine,
Ca să mă pogor stăpâne
Și să merg în iad cu tine
Că nu pot răbda să trăesc,
Lumina mea cea prea dulce,
Care au murit pre cruce.

MARIA MAGDALENA

zice:

Ce mirezme voiu aduce
Celui ce-au murit pre cruce,
Carele m'au izbăvit
De reaua împuțiciune,
De a dracilor mulțime?
Ce suspin voiu suspina,
Ce lacrimă voiu vărsa
Celui ce au premenit
De lacrimi au izbăvit
Și din blestemul ce avea
Pre Eva, strămoașa mea?

FECIOARA MARIA

zice cu jale:

Taină înstrăinată,
Slăvită și înfricoșată!
Văz eu, fiul meu cel sfânt,
Cum te-ai pus în prost mormânt.
Cel ce cu al tău cuvânt
Scoli pre cei morți din mormânt.

Apoi cântăm vers cu gl. 5:

O, ce zile luminoase!
O, ce Paști mari și frumoase!
O, și ce zile vestite,
O, Paști nouă și sfințite!

FECIOARA MARIA

plângând zice:

O, fiule și cuvinte,
O, Dumnezeule sfinte!
O multa mea bucurie
Și nespună veselie!
Cum voiu răbda de întristare
Cea de trei zile îngropare?
Mi se rupe inima
Ca unei maici d'aceasta.

Apoi, iar cântăm vers:

Paștile izbăvitorul,
Hristos răscumpărătorul,
Paștile ce mirezmesc
Pre credincioși îi sfințesc.

FECIOARA MARIA

grăiește plângând:

O, primăvară dulce!
O fiu iubit, mort pre cruce!
Unde dulce fiu Isus
Frumusețea ta au apus?
Vai mie lumina mea,
Care-ai luminat lumea.
Vai Isuse prea iubite,
Vai fiu al meu mult iubite.

Cine-mi va da apă mie,
Izvor de lacrimi să-mi fie,
Ca să plâng acum de-ajuns
Pre dulcele meu Isus,
A ochilor mei lumină
Și a inimii hodină.
Prea dulce fiu și prea sfânt,
Cum te-acoperi în mormânt?
Mila ta o proslăvesc,
Fiul meu, și o măresc,
Că aceste pătimești
Ca pre om să-l mântuești.
Ci înviază, fiule,
Pre cum ai zis, bunule!

SUSANA

grăiește plângând:

O, minune minunată!
O, taină înfricoșată!
Cum împăratul cel mare
Zace mort fără de suflare?

IOANA

zice:

Oh, dulcele nostru Isus,
Cum mort în groapă te-ai pus?

Apoi cântăm vers cu gl. 5:

Paștile, praznic frumos
Al sculării lui Hristos;
Paștile ce scot afară
Întristarea cea amară!

FECIOARA MARIA

plângând zice:

Rana sufletului meu
Vindecă-o fiul meu,
Învii și mă veselește
Și durerea-mi potolește,
Că poți ori câte voiești,
Stăpâne, să isprăvești.
Măcar ca un îndurat,
De voie te-ai îngropat.

SUSANA

zice plângând:

Scoală-te, mântuitorule,
De viață dătătorule!
Durerea ne potolește,
De scârbă ne mântuește,
Și dă lumii mângăiere
Prin slăvita ta înviere.

FECIOARA MARIA

grăiește:

Cel ce poți orice voiești,
Să nu te mult zăbovești,
Viață între cei morți,
Ci învii sculând pre toți.

IOANA

către celelalte Mironosițe:

Surori, oare unde sunt
Pecețile de pre mormânt?
Unde-i straja lui Pilat
Pe care o-au așezat
Și o-au pus spre păzire
Cu deadins cu întărire?

SUSANA

zice către celelalte:

O, ce lucru minunat!
Oare cine au furat
Nădejdea noastră cea bună
Și-a tuturor dimpreună?
Oh, oh, cine au luat
Pre mortul cel îngropat,
Cel gol și cu smirna uns,
Pre prea dulcele Isus,
Pre cel ce unul era
Mângăierea maică-sa?

IOANA

cu mirare zice:

Au doară Isus s'au furat,
Cel ce ca un îndurat
Tălharului au deschis
Raiul cel ce-au fost închis?

Au doară au înviat
 Cel ce ne-au spus luminat,
 Prin ale sale cuvinte,
 Învierea mai 'nainte
 Dară cu adevărat
 Hristos din morți s'au sculat ?

MARIA MAGDALENA

sice:

Vai nouă al tuturor,
 Bunule izbăvitor,
 Cum de voie ai primit
 În groapă să fii sălășluit ?
 Și dacă așa voind,
 În mormânt sălășluind,
 Cum acuma te-ai furat,
 Cum acuma te-ai mutat ?
 Și care loc au ascuns
 Trupul tău, dulce Isus,
 Cel de viață dătător,
 Al nostru izbăvitor ?
 Ci stăpâne precum te-ai făgăduit,
 Arată-te, precum nouă ne-ai grăit
 Și lacrimile noastre le potolește
 Și jalea și mângâierea din inimă o
 [oprește

FECIOARA MARIA

grăiește:

Cânta-voiu mila cea mare
 Și multa ta îndurare,
 De om iubitorule și Mântuitorule
 Și la multa mila ta
 Stăpâne m'oi închina,
 Că vrând ca să mântuiești,
 Zidirea să izbăvești,
 Ai luat pre cruce moarte,
 Tristă și jalnică foarte.
 Ci prin a ta înviere
 Dă-ne la toți mângâiere
 Și în dar ne miluește
 Doamne și ne mântuește

IOANA

sice cu tânguire:

Amar nouă bunule
 Și mântuitorule,
 Împăratul tuturor,
 Cel bun și îndurător !
 Cum pre tine te-au furat
 Și din mormânt te-au luat ?
 Ce loc ține trupul tău,
 Prea bunule Dumnezeu,
 Cel de viață dătătoriu
 Și lumii izbăvitoriu ?

INGERUL

răspunde Mironosițelor:

Muerilor, ascultați,
 Dară nu vă spăimântați !
 Pentru ce voi alergați
 Și pre cine căutați ?
 Pre Isus cel răstignit,
 Nazarineanul numit,
 Pentru ce voi căutați
 Și în sine vă gândiți,
 Pre cel viu cu morții
 Pentru ce îl socotiți ?

MARIA MAGDALENA

răspunde Ingerului:

Pe Isus cel răstignit
 Ca să-l găsim am venit.
 Venim într'aceasta vreme
 Ca să-l ungem cu mirezme.

INGERUL

răspunde Mironosițelor:

Mir la morți e cuvios,
 Dar stăpânul Hristos
 Ca un Dumnezeu adevărat
 De putreziciune este înstrăinat.

Apoi cântăm vers cu glas 5.

Paștile frumoase
 Și prea luminoase !

Cel ce-au fost îngropat
Astăzi au înviat,
Hristos Dumnezeu. (de 2 ori)

INGERUL

către Mironosițe zice:

Muerilor,
Nu e aici, s'au sculat
Precum v'au spus luminat.
Ia aduceți-vă aminte
Cum v'au zis mai înainte,
În Galileea fiind,
Vouă tuturor spuind,
Zicând precum că așa
Trebuia ca să se dea
Fiul omului în mâni
De oameni răi și păgâni,
De ei să se răstignească
Și multe să pătimească
Și a treia zi să învieze,
Lumea să o lumineze.
Veniți aici și vedeți
Locul și vă încredeți
Că aicea au fost pus
Trupul Domnului Isus.
Ci mergând de grab de aici,
Să spuneți la ucenici
Și lui Petru îi grăiți,
Învierea îi vestiți,
Că va merge în Galilea,
Acolo îl vor vedea.
Iată că vouă v'am spus
Precum v'au spus Isus.

Apoi iar cântăm vers:

Paștile mari cerești!
Paștile Dumnezești!
Că cel ce au pățimit
Și pre cruce au murit
Din morți s'au sculat.

INGERUL

zice:

Răsărit-a o lumină
De strălucire prea plină,
Care pre toți luminează
Cu luminoasa sa rază
Pre cei ce adormiți sunt
La întuneric fiind.
Și să propovăduiți.
Ucenicilor cinstiți
Zicând: întristarea s'o schimbați
Întru bucurie s'o mutați
Și cele de bucurie
Paștile de veselie
Și lumii de mântuire
Și de a ei izbăvire,
Prăznuind cu mulțumită,
Cu inimă neîndoită,
Să dăntuiți luminat
Că Hristos au înviat,
Dând la lume mântuire
Și veșnică izbăvire.

Apoi iar cântăm vers:

Paștile Domnului,
Dumnezeul omului!
Că din moarte la viață
Și din amar la dulceață
Ne-au trecut Isus (2 ori)

MARIA MAGDALENA

zice către Petru:

Oh, Oh, c'au luat din mormânt pre
[Isus
Și nu știu unde pre el l-au pus!

*Acum Petru merge cu Magdalena și cu
Ioana la mormânt și văzând mormântul
deșert se întorc înapoi.*

Apoi iar vers:

Paștile slăvite,
Paștile cinstite!

Că în cerul cel sfânt
Ne-au dus de pre pământ
Hristos Dumnezeu (de 2 ori)

MARIA MAGDALENA

*până se cântă versul vine singură la
mormânt și plecându-se și plângând
grăiește:*

Oh, cum moartea au luat
Cel ce morții i-au sculat,
Cel ce iadul l-au prădat
Cum acum s'au îngropat?
Ci scoală-te bunule
Și Mântuitorule,
A treia zi cu mărire,
Cu slavă și strălucire,
Cum ai zis mai înainte,
Prea puternice cuvinte!

INGERUL

zice către Maria Magdalena:

Ce plângi muere așa
Și ești cu inima rea?

MARIA MAGDALENA

Plâng c'au luat pre Isus
Și nu știu unde l-au pus.

ISUS:

Ce plângi așa o, muere,
Pre cine cauți cu durere?

MARIA MAGDALENA

*întorcându-se înapoi către glasul lui
Isus zice către sine-și:*

Iată pe grădinaru-l văz,
Dela el să mă adeverez.

MARIA MAGDALENA

zice către Isus:

Doamne de-ai luat tu pre Isus,
Spune mie unde l-ai pus?
Ca să-l iau pre dânsul eu
Că e Dumnezeuul meu.

ISUS:

Magdalenă Marie,
Primește bucurie!

MARIA MAGDALENA:

O, Învățătorule
Și Mântuitorule!

ISUS:

Iată grăiesc cătră tine
Nu te atinge de mine,
Că încă nu m'am suit
La tatăl meu cel mărit,
Ci mergi la frați de le spune,
Vestire de graiuri bune,
Cum că mă voiui sui eu
La sfânt părintele meu
Și la al vostru părinte,
Ce vă iubește fierbinte,
Și la Dumnezeuul meu
Și la al vostru Dumnezeu.

Apoi iar cântăm vers:

Paștile de taină
Și fără prihană!
Că Isus cel prea sfânt
S'au sculat din mormânt
Ca un puternic (de 2 ori).

ISUS:

Femei, bucurați-vă,
De plânsuri lăsați-vă
Și nimică nu vă temeți,
Ci cu bucurie mergeți
Și vestiți fraților mei
Să se bucure și ei
Și să meargă 'n Galileea,
Acolo mă vor vedea.

VERS:

Paștile ce-au deschis
Raiul ce-a fost închis!

Cel ce-au înviat
Pre moarte o-au călcat,
Iadul l-au stricat (de 2 ori)

INGERUL
către Mironosițe:

De lacrimi vă părăsiți
Și bucurie primiți;
Și în loc de întristare
Aveți bucurie mare!
Strigați vesele cântând
Și în cântări prăznuind,
Că Isus au înviat
Cel ce ca un îndurat
Spre om se milostivi
Și-au voit a-l mântui
Vers:

Paștile lui Hristos,
Care din iad ne-au scos!
Adam s'au mântuit
Satana s'au robit
Prin înviere (de 2 ori).

SALOMIA
către Apostoli:

Apostolilor eșiți
Și dela noi auziți!
Noi din noapte mâneacănd
Ne-am dus până la mormânt
Ca pre Isus să-l mai ungem
Și lângă mormânt să plângem.
Și un înger strălucit
Nouă așa ne-au grăit:
Pentruce voi alergați,
Pre Isus îl căutați?
S'au sculat, nu e aici,
Să spuneți la ucenici;
Și noi de grab am plecat
Aicea am alergat
Ca să vă vestim și vouă
Această minune nouă

VERS:

Paștile lui Isus,
Mesia cel de sus!
Ca David să săltăm
Și vesele să cântăm
Pre Isus slăvind.

MARIA MAGDALENA
către Apostoli:

Luați astăzi veselie
Și veniți cu bucurie,
Veniți cu pas bucuros
Ca să-l vedeți pe Hristos,
Că din morți au înviat
Și lumii ni l-au dat.

FECIOARA MARIA
către Apostoli:

Eșiți prea buni vestitori
Și ai viei lucrători!
Acuma binevestiți
Și să propovăduiți
Cuvântul cel de înviere
Spre a lumii mângâiere.

MARIA MAGDALENA:

Hristos Domnul s'au sculat,
Viața s'au arătat,
Soarele cel luminos
Au strălucit prea frumos.
Părăsiți suspinele
Și plesniți cu mânil
Bucurați-vă 'mpreună
Și cântați cu voie bună.

PETRU
răspunde Mironosițelor:

Noi de-aceasta ne 'ndoim,
Voim să ne adevărim,
Ca să știm adevărat
Că Hristos au înviat.

MARIA MAGDALENA:

Stricăciunea o-au stricat
Puternicul Împărat.
Și pre cei cu legături,
Legăți de multe veacuri,
Din iad acuma i-au scos
Mântuitorul Hristos.
Deci vestiți cu îndrăzneală
Fără nice o sfială
Spuind la toți a arătat
Că Hristos au înviat

VERS:

Paștile frumoase
Și prea veseloase!
Toți să ne îmbrățișăm
Și vesele să cântăm
Hristos au înviat.

LOGHIN SUTAȘUL
căt-re Arhiereu:

Jidovesc arhiereu,
Cătră tine grăiesc eu
Că Hristos cel răstignit
Și de Jidovi chinuit
Îți vestesc adevărat
Cum că el au înviat.

ARHIEREUL
răspunde lui Loghin:

O, ostaș împărătesc,
Eu frumos îți mulțămesc.
Dar ascultă ce-ți voiu spune,
Nu vesti acea minune,
Ține în mână argint
Și ascunde acest cuvânt,
Și ziceți așa cum că noi dormind,
Ucenicii lui, noapte fiind,
Au venit și l-au furat,
Neștiind noi l-au luat.
Și dacă de aceasta
Pilăt se va înștiința,
Noi pre el vom potoli,
Voi fără grije veți fi.

LOGHIN:

Argintul nu ți-l primec,
Ci voiu să propovăduiesc
Eu ostaș împărătesc,
Care Loghin mă numesc,
Mari lucruri și prea mărite
Îmi sunt mie dovedite.
Când am văzut c'au înviat
Așa tare am strigat
Fiu al lui Dumnezeu Hristos,
Carele din iad ne-ai scos,
Cu slăvita ta 'nviere
Ne-ai dăruit mângăiere!

VERS:

O, ce zile luminoase,
O, Paști mari și frumoase!
O, și ce zile vestite,
O, Paști nouă și sfințite!
Paștile cele de taină,
Paștile fără prihană,
Paștile Izbăvitorul!
Hristos răscumpărătorul!
Paștile care au deschis
Raiul cel ce-au fost închis!
Paștile ce mirezmesc
Pre credincioși îi cinstesc!
O, ce Paști cu bucurie
Și cu mare veselie!
Că David sărea jucând,
Înaintea umbrii săltând,
Iar noi norodul cel sfânt,
Plinirea semnelor văzând,
Cu cântări ne veselim,
Dumnezeeste prăznuim.
Pentru sfânta Înviere
Au cu toții mângăiere
Și zic cu toții dimpreună,
Tot cântând cu voie bună:
Hristos au înviat din morți,
Mântuindu-ne pre toți,
Cu moartea pre moarte călcând,
Morților viață dând.

Doamne te milostivește
 Și pre noi ne 'nvrednicește
 Ca raiul să-l dobândim,
 În veci să te preamărim.

LOGHIN
către Arhiepiscop:

O, sfat cu deșartă minte,
 Cu zadarnice cuvinte,
 A străjui ispitind
 Pre Isus Domnul cel Sfânt,
 Pre cel împrejur mort pus
 Și de nimeni cuprins
 În zadar v'ați ostenit,
 Fără treabă v'ați privit
 Ca să tainuiți voind
 Învierea celui Sfânt,
 A stăpânului Isus,
 Iată luminat o-ați spus.
 O, adunarea voastră în care
 Dreptatea scaun nu are!
 Ci sunteți deșerți de minte,
 Cu înșelătoare cuvinte.
 Ce iarăși vă sfătuiți
 Și a tainui voiți?
 Ce umblați să ascundeți
 Aceea ce nu puteți?
 Care nu se tainuește,
 Căci cu adevărat este,
 Ci dela noi mai vârtos
 De 'nvierea lui Hristos
 Să voiți să ascultați
 Și a crede vă plecați
 Adevărului făcut,
 Care de noi s'au văzut
 Îngerul strălucitor,
 De lumină purtător,
 De sus din cer coborând,
 La sfântul mormânt viind,
 Piatra o au răsturnat,
 Noi tare ne-am înfricat,
 Încât de acea privire
 Eram cuprinși de amorțire

Și femeilor numite
 Le-au zis aceste cuvinte:
 «Au nu vedeți, muerilor,
 Amorțirea străjilor,
 A peceților stricare
 Și a iadului deșertare?
 Pentruce ați căutat
 Pre cel ce au surpat
 Biruința iadului,
 Puterea diavolului?
 Și acul cel supțiat
 Al morții l-au sfărâmat;
 Ca pre un mort îl căutați
 Ca în mormânt să-l aflați
 Și degrabă alergați,
 Către Apostoli mergând,
 Învierea le vestiți
 Și fără frică grăiți,
 Că Domnul au înviat
 Din mormânt adevărat,
 Cel ce are milă mare
 Și nespună îndurare.

PETRU
către Mironosițe:

Când Hristos au înviat
 Întâiu cui s'au arătat

SALOMIA:
 Intâiu la Mironosițe,
 La cele tari în credință;
 Intâiu l-au văzut Magdalena,
 Că Eva au făcut vina.

PETRU:
 Pentruce n'au văzut bărbat
 Când Hristos au înviat,
 Ci au văzut întâiu muere
 A lui Hristos înviere?

SALOMIA:
 Căci prin ea au venit blestemul
 De au mers în iad tot omul;
 Și prin ea veni păcatul,
 Primind dela șarpe sfatul.

FECIOARA MARIA

către Petru:

Petre, noi am mers plângând
Tocmai până la mormânt.
Și îngerul au strigat
Că Hristos au înviat.
Și noi tare ne-am temut
Și venind am și văzut.
Și așa mi-a grăit mie,
Ca să spui la toți și ție.

PETRU:

Că mi-a mai spus o muere,
Dar am gândit că-i părere.
Deci, fiindcă locul văz,
Și eu adevărat crez
Că Hristos au înviat
Și din mormânt s'au sculat;
Pentru aceea vom cânta
Toți vom glăsuși așa:

VERS:

Nu mai plânge Prea Curată,
Fecioară nevinovată,
Maică a lui Dumnezeu,
Ca 'nviat fiul tău,
Întâia zi din mormânt,
Ca un Dumnezeu prea sfânt.
Ci acum te veselește,
Te bucură dănțuește,
Și îl roagă pentru noi
Să ne scoată din nevoi,
Și să se milostivească
Pre noi să ne mântuiască,

Și să ne dea viețuire
În veșnica fericire
Ca să cântăm cu glas lin
Laudă în veci amin.

ORATIA:

Mai pe urmă vă vestesc
Și adevăr vă grăiesc,
Că noi ca mironosițe
Am fost mers pân la gropniță
Și pre înger l-am văzut,
Foarte tare ne-am temut.
Acela ne-a cuvântat,
Cum că Hristos s'au sculat.
Așa suntem călătoare
Și de Hristos vestitoare;
De când de-acasă am pornit
Până aici ne-am ostenit.
Dumneavoastră bine știți,
Că cam mult călătoriți.
Și cine mult călătorește,
Cheltuială-i trebuiește.
Pentru care noi vom mulțumi,
Tot binele vom pofti,
Dumnezeu să vă trăiască,
Cu mila lui să vă păzească
Și-a lui Hristos înviere,
Veselă mângâiere
Și cu mare bucurie
Întru mulți ani să vă fie!

VERS:

O, ce zile luminoase, etc.

[Se repetă « Versul » dela pag. 27].

